

**Priorities and Intelligence Challenges in the Fight against Drug
Trafficking at Sea¹**

Mehdi Torkaman, PhD student in Criminalistics, Amin Police University, Tehran, Iran -Ali-Reza Jazini², Associate Professor in Amin Police University, Tehran, Iran Jafar Hezarjaribi, Professor in Sociology, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran –Mohammad Nayebpuor, Associate Professor in Amin Police University, Tehran, Iran

Received: 23, February, 2021 Accepted: 30, April, 2021

Abstract

Countering drug trafficking at sea, as one of the international organized crimes, requires access to information, which is now referred to as intelligence dominance. The present study was conducted to identify the priorities and intelligence challenges of I. R. I. Police in combating drug trafficking at sea. In terms of its objectives, the present study is of an applied research type and in terms of its nature it is descriptive-survey and exploratory. A semi-structured interview and a questionnaire were used to collect the required data. The statistical population of the research in the quantitative phase was 30 individuals, of which 28 individuals were selected according to Morgan Table, but due to the limited statistical size and taking into account the research considerations, they were selected as a whole; and in the qualitative phase 15 individuals collaborated as research participants until they reached theoretical saturation. The validity of the questionnaire was confirmed by the experts using face validity method and its reliability has been measured by reviewing the indicators and components extracted from the open data by experts. After implementing the interview text and analyzing them, strengths, weaknesses, opportunities and threats were extracted according to the SWOT matrix. SPSS software was used to analyze the questionnaire data. The results show that the first priority is manpower and organizational structure, and the second priority is to pay attention to environmental opportunities, including the intellectual support of the Supreme Leader and the existence of advanced technologies in other security institutions and ... should be considered. In the first group, the challenges were identified as the lack of organizational structure appropriate to the organization's naval missions, and in the second group, cultural weakness and the general tendency of society to abuse drugs were identified.

Keywords: Intelligence challenge, Trafficking, Drugs, Maritime Borders.

¹ The article is adapted from the PhD dissertation in the field of criminalistics in Amin Police University, entitled "Strategies of the intelligence dominance in detecting the crime of drug trafficking across maritime borders."

² -(Corresponding Author).

Email: alirj1101@gmail.com

فصلنامه علمی علوم و فنون مرزی، دوره دهم، شماره ۱ (۳۶)، بهار ۱۴۰۰

صص ۲۹-۱

اولویت‌ها و چالش‌های اطلاعاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر در دریا^۱

مهدی ترکمان - دانشجوی دکترا رشته جرم یابی، دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران

علیرضا جزینی^۲ - دانشیار دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران

جعفر هزار جریبی - استاد دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

محمد نایب پور - دانشیار دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۱۰

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۰۵

چکیده

مقابله با قاچاق مواد مخدر در دریا به‌عنوان یکی از جرائم سازمان‌یافته بین‌المللی نیازمند دستیابی به اطلاعات است که در عصر حاضر از آن به‌عنوان اشراف اطلاعاتی یاد می‌کنند. پژوهش حاضر باهدف شناسایی اولویت‌ها و چالش‌های اطلاعاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر در دریا انجام شده است. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت آمیخته (کمی و کیفی) و از نوع اکتشافی است. برای جمع‌آوری داده‌های موردنیاز از ابزار مصاحبه نیمه ساختاریافته و پرسش‌نامه محقق‌ساخته استفاده شده است. که روایی هر دو ابزار گردآوری داده‌ها (مصاحبه نیمه ساختاریافته و پرسشنامه محقق‌ساخته) به صورت صوری و با تأیید خبرگان امر و اساتید راهنما و مشاور مورد تأیید قرار گرفت و پایایی ابزار در بخش کیفی از طریق بازبینی مجدد شاخص‌ها و مؤلفه‌های استخراج شده از داده‌های باز توسط خبرگان و در بخش کمی از طریق آزمون آلفای کرونباخ سنجیده شده است. جامعه آماری تحقیق در بخش کمی، ۳۰ نفر به صورت تمام شمار و در مرحله کیفی نیز ۱۵ نفر به شرط اشباع نظری انتخاب شدند. برای تحلیل اطلاعات پرسشنامه از نرم‌افزار SPSS استفاده شد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که اولویت اول نیروی انسانی و ساختار سازمانی و در اولویت دوم توجه به فرصت‌های محیطی از جمله حمایت فکری مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) و وجود فناوری‌های پیشرفته در سایر نهادهای امنیتی و ... باید مورد توجه قرار گیرد. در دسته اول چالش‌ها نیز فقدان ساختار سازمانی متناسب با مأموریت‌های دریایی سازمان و در دسته دوم ضعف فرهنگی و گرایش عمومی جامعه به سوء مصرف مواد مخدر شناسایی گردیدند.

واژگان کلیدی: چالش اطلاعاتی، قاچاق، مواد مخدر، مرزهای دریایی.

۱. مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری رشته جرم‌یابی دانشگاه علوم انتظامی امین با عنوان «راهبردهای اشراف اطلاعاتی در کشف جرم قاچاق مواد مخدر از مرزهای دریایی» می‌باشد.

مقدمه

در جهان امروز، دریاها و اقیانوس‌ها سهم به‌سزایی در تجارت آزاد ایفا کرده و حفظ امنیت آن‌ها نزد دولت‌ها و مجامع بین‌المللی از اهمیت بالایی برخوردار است. دولت‌هایی موفق‌اند و از ثبات لازم برخوردارند که در بعد داخلی با برقراری امنیت، رفاه و آسایش و آرامش شهروندان را تأمین کنند و در بعد خارجی با همسایگان و منطقه به صلح و دوری از تنش دست یابند (شهابی، ۱۳۸۶: ۱۲۳). قاچاق مواد مخدر، یکی از انواع جدید جرائم بین‌المللی دریایی و از جمله جرائمی است که در دوران اخیر امنیت جامعه جهانی را هدف قرار داده است و به لحاظ درجه اهمیت به‌صورت هدفی جهانی در عرصه بین‌المللی تجلی نموده و مقابله با آن، منجر به تصویب کنوانسیون در سازمان ملل متحد تحت عنوان «برنامه مبارزه با مواد مخدر سازمان ملل متحد» گردیده است. گروه‌های جنایتکار سازمان‌یافته به‌طور روزافزون، اقدامات جنایت‌کارانه خود را به‌واسطه عدم امکان اعمال حاکمیت، در دریاهای ورای مناطق اعمال صلاحیت دولت‌ها، متمرکز ساخته‌اند و در ارتکاب انواع مختلف جرائم در دریا، از جمله قاچاق مواد مخدر با یکدیگر همکاری می‌نمایند. قاچاق مواد مخدر یکی از مهم‌ترین عوامل مخرب سیستم اقتصادی، تهدیدی برای سیستم قضایی و سیاسی، عامل اصلی جرائم داخلی و تخریب سیستم بهداشت و رفاه اجتماعی کشورها محسوب می‌شود. شدت نگرانی‌ها در این زمینه به حدی است که کنترل و مهار این معضل خانمان‌سوز، همواره به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مطالبه‌های مردم و جامعه اسلامی از دولت و مسئولین نظام در دوره‌های مختلف بوده است (غنجدی، ۱۳۸۴: ۱۰). موقعیت جغرافیایی جمهوری اسلامی ایران و مجاورت با یکی از بزرگ‌ترین کانون‌های تولید و قاچاق مواد مخدر، یعنی هلال طلایی (افغانستان و پاکستان) موجب شده تا به‌عنوان کوتاه‌ترین و ارزان‌ترین راه و مناسب‌ترین مسیر، برای ترانزیت مواد مخدر از راه دریا مورد توجه مافیا و قاچاقچیان مواد مخدر قرار گیرد. از این جهت، بررسی معضل قاچاق مواد مخدر از مسیر

دریا، می‌تواند در جلوگیری از آسیب‌های گوناگون ناشی از قاچاق مواد مخدر مفید باشد. نقش تعیین‌کننده اطلاعات و سازوکارهای دست‌یابی به آن در عرصه امنیت، به‌ویژه در جهان پیچیده و متغیر کنونی انکارناپذیر است و تأثیر و کارکرد راهبردی اطلاعات در تصمیم‌گیری‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های گوناگون در حوزه‌های متعدد اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و امنیتی بر همگان آشکار است چرا که اطلاعات مبنای بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها است و تصمیم‌گیری جزء اصلی و رکن اساسی در مدیریت سازمان‌ها محسوب می‌شود. (جمشیدیان، ۱۳۸۹: ۸۴). همچنین اطلاعات در زمینه مقابله با جرائم و تخلفات مختلف و مقابله با حریف، از عوامل تعیین‌کننده و حائز اهمیت بوده و میزان اقتدار و درجه موفقیت را افزایش می‌دهد و افزایش اقتدار بر امنیت عمومی که از وظایف و مأموریت‌های سازمان نیروی انتظامی است، تأثیر مستقیم دارد. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در اجرای فرامین فرماندهی معظم کل قوا و بر اساس بند ۱۰ ماده ۴ قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۶۹/۹/۲۷) و مطابق «رديف ب بند ۸ ماده ۴ قانون مبارزه با قاچاق مواد مخدر» در راستای تأمین امنیت مرزهای دریایی کشور، با به‌کارگیری نیروهای مجرب در امر دریا و تجهیزات موجود، در زمینه تأمین امنیت عمومی و بالطبع امنیت داخلی تلاش می‌نماید و با قاچاقچیان مواد مخدر که چند سالی است عرصه دریا را جولانگاه فعالیت‌های غیرقانونی خود نموده و سعی دارند، اقتدار حاکمیت و امنیت جامعه را تحت‌الشعاع قرار دهند، قاطعانه مبارزه نموده و زمینه توسعه اقتصاد دریایی و قدرت ملی را فراهم می‌نماید و در این مسیر از تمام توان اطلاعاتی خود برای مقابله با قاچاق مواد مخدر در دریا استفاده بهینه می‌نماید.

به‌واسطه نقش مهم دریا در توسعه اقتصادی، امنیت آن از دیرباز برای حکومت‌ها دارای اهمیت بوده و در این مسیر اقدامات متعددی صورت پذیرفته است. چنانچه اقدام سال ۱۸۹۸ آمریکا علیه اسپانیا و سیستم انحصاری تجارت تریاک را در سال ۱۹۰۹ آغازی برای مبارزه علیه مواد مخدر قرار دهیم؛ معاهده شانگهای، که در فوریه ۱۹۰۹ در چین منعقد شد، اولین

تجمع دولت‌ها و شروع همکاری‌های بین‌المللی در زمینه مبارزه با قاچاق و سوءاستفاده از مصرف مواد مخدر تلقی می‌گردد. در ماده ۱۹ بند ۱ قسمت الف از کنوانسیون ۱۹۵۸ ژنو (دریای ساحلی و منطقه نظارت) به دول ساحلی اجازه داده می‌شود در صورتی که اقدام آن‌ها برای مقابله با حمل و نقل قاچاق مواد مخدر ضروری باشد، نسبت به کشتی‌هایی که از طریق دریای سرزمینی در حال عبور هستند اعمال صلاحیت قضایی نمایند (شاو، ۱۳۹۴: ۸۰). اما با وجود اهمیت قاچاق مواد مخدر در دریا، کنوانسیون‌های ۱۹۶۱ و ۱۹۷۶ مربوط به حمل و نقل مواد مخدر، تمهیداتی در ارتباط با این موضوع پیش‌بینی نکرده بودند. تنها ماده کنوانسیون ۱۹۸۲ که مشخصاً به موضوع قاچاق مواد مخدر در مناطق ورای دریای سرزمینی دولت‌ها پرداخته است، ماده ۱۰۸ می‌باشد عنوان این ماده «قاچاق غیرقانونی مواد مخدر و داروهای روان‌گردان» است و متن آن به شرح ذیل می‌باشد: «همه کشورها برای سرکوبی قاچاق غیرقانونی مواد مخدر و روان‌گردان به وسیله کشتی‌ها در دریای آزاد - برخلاف معاهدات بین‌المللی - با یکدیگر همکاری خواهند کرد». جمهوری اسلامی ایران، ضمن اینکه عضو کنوانسیون‌های ۱۹۶۱ و ۱۹۷۱ می‌باشد، از ابتدا، مذاکرات منجر به تصویب کنوانسیون ۱۹۸۸ را پیگیری نموده و پس از تصویب نیز به موجب قانون الحاق به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر و داروهای روان‌گردان، در مورخ ۱۳۷۰/۹/۳، به آن ملحق گردیده است. ضمناً با توجه به نقش مؤثر کشور ایران در مبارزه با قاچاق مواد مخدر، ایران به عضویت گروه همکاری دریایی جهت پیگیری ماده ۱۷ کنوانسیون ۱۹۸۸ نیز انتخاب شد که با توجه به سواحل طولانی خلیج فارس و دریای عمان و افزایش حجم قاچاق مواد مخدر از طریق دریا در آب‌های سرزمینی و مناطق اقتصادی کشور ایران در سال‌های اخیر اقدامی مناسب بوده است. خصوصاً آنکه، این امکان وجود دارد که شناورهای تحت پرچم ایران در گیر مسائل مواد مخدر شوند و بر این اساس لازم است تمهیدات مقتضی در این زمینه پیش‌بینی شود. از جمله تدابیری که جهت مقابله با قاچاق مواد مخدر در دریا برای جمهوری اسلامی ایران واجد اهمیت است، تعیین مرجع

ذی‌صلاحی است که دولت‌ها به‌موجب ماده ۱۷ کنوانسیون ۱۹۸۸ ملزم شده‌اند برای پاسخگویی به درخواست‌هایی که صورت می‌گیرد، معرفی نمایند. مرجع ذی‌صلاح کشور ایران، علاوه بر ارائه اطلاعات مربوط به ثبت کشتی‌های مظنون، وظیفه تصمیم‌گیری در مورد صدور مجوز ورود و بازرسی کشتی‌ها را نیز بر عهده خواهد داشت. تعیین مقام فوق و نیز تداوم فعالیت‌های آن، نیازمند ایجاد هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی مربوطه همانند: ستاد مبارزه با مواد مخدر و سازمان بندرها و کشتیرانی و غیره می‌باشد. بر اساس گزارش سازمان جهانی مواد مخدر طی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۵ تولید جهانی تریاک سی درصد افزایش یافته است (گزارش سازمان جهانی مبارزه با مواد مخدر، ۲۰۱۸). همین امر سبب شده استفاده از دریا به‌عنوان یکی از سه‌راه اصلی قاچاق مواد مخدر توسط گروه‌های تبهکار در دنیا مطرح گردد. برابر آمار کشفیات مواد مخدر صادره از معاونت عملیات مرزبانی ناجا حجم کشفیات قاچاق مواد مخدر در دریای جنوب کشور در سال ۹۸ در مقایسه با سال ۹۳ از رشد ۷۶٪ درصدی برخوردار بوده است که نشان‌دهنده اهمیت مقابله با این جرم در دریا می‌باشد و به نظر می‌رسد میزان قاچاق مواد مخدر از دریا بیش از میزان کشفیات مزبور برآورد می‌گردد. بنابراین هدف تحقیق پاسخ به این سؤال است که اولویت‌ها و چالش‌های اطلاعاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر در دریا چیست؟

پیشینه پژوهش

نجفی و جهانتاب (۱۳۹۷) در پژوهشی تحت عنوان الگوی راهبردی اشراف اطلاعاتی ناجا باهدف طراحی الگوی راهبردی اشراف اطلاعاتی در نیروی انتظامی ج.ا.ا به این نتیجه دست یافته‌اند که هندسه الگوی اشراف اطلاعاتی ناجا بر چهار بعد شامل نظام اطلاعاتی، قابلیت و توانمندسازی، جهت‌سازها و تحقیق و توسعه استوار است و بر همین مبنا الگوی اشراف اطلاعاتی سازمان ناجا را طراحی و ارائه نموده‌اند. پورمنافی (۱۳۹۶) در رساله دکترای خود با عنوان «طراحی الگوی راهبردی اشراف اطلاعاتی ناجا» یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که با اتصال سامانه‌های اطلاعاتی درون‌سازمانی ناجا به همدیگر، جریان

داده بین رده‌ها تسریع و تسهیل می‌گردد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که مدیران در هنگام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری می‌توانند با استفاده از این سامانه‌ها در کمترین زمان ممکن و با دقت بالا به اطلاعات موردنیاز خود بدون محدودیت مکانی و جغرافیایی دست یابند. توکلی (۱۳۸۹) پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود را تحت عنوان «الگوی اشراف اطلاعاتی بر شهر» باهدف تعیین الگوی اطلاعاتی مناسب برای اشراف اطلاعاتی در سطح شهر انجام و نتیجه‌گیری نموده که بهره‌گیری از شبکه منابع اطلاعاتی بهترین الگو در این راستا است. وی در این پژوهش به تبیین مفاهیم مربوط به اشراف و مشکلات کنونی ضعف اشراف بر سطح شهر پرداخته و در خاتمه با بهره‌گیری از داده‌های اطلاعاتی و تجارب سازمانی، الگویی برای تقویت اشراف اطلاعاتی ارائه می‌دهد که اساس آن شبکه منابع می‌باشد. حسنونند (۱۳۹۴) «عوامل جغرافیایی مؤثر بر ورود مواد مخدر به استان هرمزگان» هدف از این تحقیق شناسایی عوامل جغرافیایی مؤثر برافزایش قاچاق مواد مخدر و علل تغییر مسیر ترانزیت از شرق کشور به سمت این استان می‌باشد. نتایج تحقیق حاکی از آن است که قابلیت‌های طبیعی و جغرافیایی استان از جمله وجود مرز طولانی از یک طرف و اقدامات پیشگیری وضعی در مرزهای شرقی کشور از سوی دیگر، مهم‌ترین عامل مؤثر بر تغییر مسیر انتقال مواد مخدر به سمت استان هرمزگان می‌باشد. راشدنیا (۱۳۹۲) پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود را تحت عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر مبارزه با قاچاق سوخت در یگان‌های دریابانی» و باهدف تبیین عوامل مؤثر بر مبارزه با قاچاق سوخت در یگان‌های دریایی انجام و نتایج آن حاکی از آن است که: عوامل طبیعی از قبیل: جزر و مد امواج و باد، آب‌وهوا و موقعیت جغرافیایی با قاچاق سوخت ارتباط تنگاتنگی داشته و هریک از آن‌ها در تسهیل انتقال قاچاق سوخت به مرزهای آبی نقش دارند لذا اقدامات نیروهای مرزی ساحلی در برخورد با قاچاقچیان به‌تنهایی کافی نیست و به‌تعمیل و همکاری تمامی مسئولین و دستگاه‌های ذی‌ربط نیازمند است. گلنک (۲۰۱۴) رساله دکتری خود را در ترکیه تحت

عنوان «بررسی راهبردهای مدیریت دانش سیستم اطلاعات پلیس» و باهدف تبیین راهبردهای اطلاعاتی پلیس، به این نتیجه رسیده که راهبردهای مدیریت دانش سازمان‌های انتظامی، تفاوت متعددی با الگوهای مدیریت دانش یکپارچه همچون «هندزیک» و «ژوا» دارند. به‌خصوص فرهنگ‌سازمانی و ساختار سازمان‌های انتظامی، به شکلی متفاوت بر خلق، تبدیل، بازیابی و فرآیندهای به اشتراک‌گذاری دانش، تأثیر می‌گذارند. داروچ^۳ (۲۰۱۲) رساله دکترای خود را در نیوزلند تحت عنوان «پلیس اطلاعات محور» را باهدف تبیین نقش اطلاعات در مدیریت پلیس ارائه و نتیجه‌گیری نموده که مشکلات مدیریتی، رهبری تحول‌گرا و مشارکتی و فرایندهای غیررسمی مدیریت، به‌کارگیری مؤثر فناوری، تکنیک‌های مناسب و پیاده‌سازی اجتماعی رویکرد اطلاعات محوری، توسعه فضای کارای نوآورانه و دوستدار نوآوری، عوامل سطح فردی، سطح نوآوری مبتنی بر سطح دانش، تعهد و آگاهی از اولویت‌های مدیران پلیس اطلاعات محور است.

با توجه به نوظهور بودن پدیده قاچاق مواد مخدر در دریا در سال‌های اخیر، تاکنون تحقیقات مشابه در زمینه موضوع پژوهش صورت نگرفته است، بلکه عمده آن‌ها به قاچاق مواد مخدر در مرزهای خشکی پرداخته‌اند و در حوزه دریا سایر عناوین از قبیل قاچاق سوخت و کالا مورد توجه قرار گرفته‌اند که به‌نوعی اشاره به بدیع بودن تحقیق در این زمینه اشاره دارد. همچنین می‌توان گفت بررسی این پدیده از منظر اطلاعاتی جنبه دیگر نوع آوری تحقیق می‌باشد.

مبانی نظری

اصولاً تمام تلاش اطلاعاتی بایستی منبث از یک سیاست کلی و در ارتباط منطقی با این سیاست باشد. راهبردهای کاری بایستی از مرکزیت ترسیم، ابلاغ و هدایت گردند. خط‌دهی‌ها و هدایت زیرمجموعه‌های مرکزیت بایستی تبیین همان سیاست‌ها و ارائه‌دهنده

1 .Handzic

2 .Zhou

3 .Darroch

راهکارهای این راهبردها باشد. این به آن معنا نیست که شیوه اجرای این سیاست‌ها بایستی یکنواخت باشند، بلکه شرایط منطقه‌ای و بومی را نبایستی از نظر دور داشت (بی‌نام، ۱۳۸۹: ۲۳۱). شناخت کامل و همه‌جانبه ابعاد مختلف قاچاق مواد مخدر یکی از بهترین روش‌های مقابله با این پدیده تاریخی در جامعه ایران و جامعه جهانی می‌باشد. برای طراحی یک برنامه جامع عملیاتی مقابله با مواد مخدر خصوصاً در دریا، که از پیچیدگی خاص اعمال حاکمیت نیز برخوردار است، باید از سیستم‌های مختلف جمع‌آوری اخبار و اطلاعات استفاده نموده تا به یک اشراف اطلاعاتی نسبی در زمینه مبارزه با قاچاق مواد مخدر دست یابیم. چرا که امروزه، اطلاعات یک منبع انعطاف‌پذیر قدرت است که نسبت به دیگر منابع قدرت کمتر به زمان و مکان محدود می‌شود (Giese, 1994). اطلاعات محصولی است که پس از ارزیابی و پردازش اخبار و معلومات به دست می‌آید و منجر به تولید شناخت در خصوص موضوعی خاص می‌گردد و بر مبنای آن می‌توان تصمیم‌گیری کرد (میرمحمدی، ۱۳۹۵: ۲۷) و تأثیر و کارکرد راهبردی آن در تصمیم‌گیری‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های گوناگون در حوزه‌های متعدد امنیتی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی از اهمیت بالایی برخوردار شده است. اطلاعات یکی از نیازهای اساسی و بنیادی و یکی از عوامل موفقیت سازمان‌های اطلاعاتی است که با کسب اخبار و اطلاعات و احاطه و اشرافیت بر موضوعات پیرامونی ارتباط داشته و به شکلی دقیق و عمیق، واقعیت‌های عینی و ذهنی را در ابعاد مختلف به گونه‌ای روشن و شفاف به تصمیم‌سازان ارائه می‌دهد. مدیران می‌توانند با استفاده از اطلاعات و برنامه‌ریزی راهبردی بر چالش‌های موجود فائق آیند (استونر و همکاران، ج ۱، ۱۳۹۳: ۴۴۶). از آنجایی که پلیس، سازمان تنظیم‌کننده اخلاقیات، آرامش، آسایش و تأمین‌کننده نظم عمومی و مجری قوانین است و در یک جمله، متصدی حفظ کلی نظم عمومی در یک جامعه سیاسی است (آقابخشی و افشاری‌راد، ۱۳۷۹: ۴۴۱). لازم است با تحلیل داده‌ها و اطلاعات جرم و ناامنی به‌عنوان اساسی‌ترین ابزار تصمیم‌گیری و با تکیه بر مدیریت راهبردی، اشراف اطلاعاتی

لازم را کسب و با تدوین راهبردهای مؤثر اطلاعاتی، انتظامی تمامی جرائم و مجرمان جامعه را هدف قرار داده و موفقیت خود را در عرصه‌های مختلف به بالاترین سطح برساند. چرا که اشراف اطلاعاتی در نهایت منجر به اقتدار اطلاعاتی خواهد شد و نوعی برتری و تفوق اطلاعاتی بر حریف است. (بی‌نام، ۱۳۸۹، ج ۱: ۲۰۵). درباره اهمیت اطلاعات در «بخش ۱۸ - سیاسی، دفاعی و امنیتی» ماده ۱۰۶ بند ۱ قانون برنامه ششم توسعه کشور آمده است: «بند ۱ - به منظور تأمین امنیت پایدار مناطق مرزی، کاهش جرم و جنایت، مبارزه همه‌جانبه با مواد مخدر و روان‌گردان‌ها، پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از طریق پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز در بودجه سالانه دستگاه‌های مربوطه اقدامات لازم به عمل آید. یکی از دستگاه‌هایی که در این بند به آن اشاره شده است مرزبانی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

در برخی منابع آمده است که به منظور تحقق اشراف اطلاعاتی باید شرایط زیر فراهم گردد:

- ۱- برآورد اطلاعاتی از توانایی نیروهای خودی؛ ۲- آگاهی، پیشگیری، پیش‌بینی و توان مقابله حوزه خودی؛ ۳- برآورد اطلاعاتی از توانایی نیروهای دشمن؛ ۴- کنترل اطلاعاتی بر اقدامات و تحرکات دشمن یا حریف؛ ۵- توانایی اشراف بر تمامی سطوح اطلاعاتی (راهبردی، عملیاتی و تاکتیکی) (قدرت‌آبادی، ۱۳۸۹: ۴۷). قاچاق مواد مخدر یکی از جرائمی است که در اسناد مختلف راهبردی کشور بدان پرداخته شده و مرزبانی جمهوری اسلامی ایران بر اساس قانون سال ۱۳۶۹ ناجا موظف است تا در مرزهای دریایی به مقابله با آن پردازد.

به موجب ماده ۳ قانون تأسیس و اجا، اطلاعات انتظامی بر عهده نیروی انتظامی است. منظور از اطلاعات انتظامی، اطلاعات غیرامنیتی است و اطلاعات انتظامی وظیفه‌اش در امور مربوط به امنیت انتظامی است. این نوع اطلاعات در چهارچوب وظایف قانونی پلیس، به منظور برقراری و حفظ نظم و امنیت عمومی کشور و جهت تسهیل خدمات انتظامی و امنیتی، مورد استفاده قرار می‌گیرد، مانند: سرقت‌ها، قاچاق مواد مخدر یا ناامنی‌هایی که

ممکن است خلاف مقررات باشد، بی‌نظمی‌ها، ناامنی‌ها و یا تظاهرات و راهپیمایی‌های غیرمجاز. (آئین‌نامه حوزه مأموریت اطلاعاتی نیروی انتظامی، ۱۳۶۸: ۱). ضرورت اطلاعات انتظامی، ایجاد اشراف کلی در حوزه استحفاظی نیروی انتظامی، برای کنترل و پایش اوضاع از هر لحاظ، شناسایی تهدیدات و آسیب‌پذیری‌ها برای برقراری نظم و امنیت و حفظ و توسعه آن به نحو مطلوب در جهت تقویت و تأمین سیاست‌های داخلی و خارجی کشور است. اهمیت اطلاعات انتظامی، در آن است که بدون وجود این اطلاعات فرماندهان انتظامی در هر سطحی از سلسله‌مراتب فرماندهی این نیرو و افسران ستادی آن‌ها و مقامات سیاسی مربوط به آن‌ها در سطح کشور، قادر به شناسایی اوضاع حوزه استحفاظی و اتخاذ تصمیم در شرایط اطمینان نخواهند بود. کارکرد اطلاعات انتظامی، در یک تقسیم کار منطقی در سه رده امنیتی موانع، شناسایی و کنترل انجام گرفته و قادر به پاسخ‌گویی به نیازهای اطلاعاتی سلسله‌مراتب فرماندهی متبوع خود است. اصل مهم در استفاده از این زنجیره امنیتی شناخت درست اوضاع و به‌کارگیری سلسله‌مراتبی آن‌ها و کارآمدی هر کدام از این مراحل می‌باشند.

رده اول امنیتی این اطلاعات شامل مبادی اطلاعاتی سازمانی یگان‌های مرزی است که تا رده پاسگاه‌های مرزی خشکی، ساحلی و شناور و مرزهای هوایی (فرودگاه‌های بین‌المللی) توسعه می‌یابند. عقبه اطلاعاتی این یگان‌های انتظامی، اطلاعات پاسگاه‌ها و کلاتری‌های انتظامی فرماندهی انتظامی استان‌ها می‌باشند؛ که به‌صورت یک شبکه منسجم، قادر به انسداد پیشروی هر عامل تهدیدی از نقطه صفر مرزی به‌طرف داخل کشور می‌باشند. رده دوم امنیتی در اطلاعات انتظامی، عنصر شناسایی است؛ که در آن جمعیت و کیفیت و علائق و وابستگی‌ها و تحرکات و فعالیت‌های مشروح آن با استفاده از یک تقسیم‌کار ملی و قانونی و مشروع و با استفاده از روش‌های اداری تعریف شده مورد شناسایی قرار می‌گیرد. لازم به ذکر است، این شناسایی دائمی بوده و در لحظه باید پاسخگوی نیازهای فرماندهی انتظامی در رده‌های مختلف فرماندهی باشد. رده سوم امنیتی این اطلاعات، کنترل و پایش

اوضاع در داخل کشور است. علاوه بر آن با بهره‌برداری از شبکه اطلاعاتی موجود در حوزه استحفاظی تا ورای مرزهای کشور و حتی حاشیه نزدیک در ماورای مرز، این کنترل قابل اعمال است. بدیهی است، در این سه رده امنیتی مورد نظر اطلاعات انتظامی، رده سوم یعنی کنترل؛ تمام‌کننده کار و تضمین‌کننده موفقیت آن است. علت وجودی اطلاعات انتظامی، پیشگیری از بروز هرگونه خطری در حوزه امنیت عمومی است که به هر دلیلی نظم و امنیت جامعه را بر هم بزنند و بر مبنای آموزه‌های انتظامی بر این امر تأکید داشته و باید پاسخگو باشد.

وظیفه اصلی جامعه اطلاعاتی در پلیس، جمع‌آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل اطلاعات، اقدامات لازم در جهت پیشگیری انتظامی و کشف جرائم است. فلسفه اولیه وجودی جامعه اطلاعاتی نیز دادن آگاهی، اطلاعات نهایی یا محصولات اطلاعاتی به سیاست‌گذاران در مواقع لازم و ضروری است. این اطلاعات، تصمیم‌گیران را قادر می‌سازد تا در جهت دفع تهدیدات و کسب منفعت و استفاده از فرصت‌های موجود و پیش آمده، دست به تصمیمات درست و قابل قبولی بزنند. (شولسکی، ۱۳۹۲: ۸). پلیس برای رسیدن به امنیت به عنوان مهم‌ترین تولیدکننده و مصرف‌کننده اطلاعات محسوب می‌شود و به شیوه‌های مختلف اقدام به جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و بهره‌برداری از آن‌ها می‌نمایند. چرا که آن‌ها را برای پیشبرد منافع داخلی و امنیتی خود، مهم تلقی می‌کند. بنابراین مقصود نهایی از ایجاد جامعه اطلاعاتی در پلیس عبارت است از: فراهم ساختن امکانی که سیاست‌گذاران و فرماندهان پلیس را برای انجام وظایف خود، به نحو احسن، یاری دهد. از این رو، مسئله روابط صحیح بین اطلاعات اگر نه ظریف، اما همواره مهم بوده است (ادواردز و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۳-۱). رسالت پلیس جمهوری اسلامی ایران مطابق سند راهبردی ۱۳۹۸ پلیس مبارزه با مواد مخدر عبارت است از: مبارزه قاطع و مقتدر علیه کلیه فعالیت‌ها و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روان‌گردان‌ها و پیش‌سازهای آن‌ها با استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی و انتظامی در شناسایی، تعقیب و انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین‌المللی

مبتنی بر مطالعه و پژوهش، سرمایه‌های انسانی، تقویت، تجهیز و توسعه یگان‌ها و سامانه‌های مراقبتی کنترل مؤثر مرز و استفاده از ظرفیت‌های دیپلماسی منطقه‌ای و جهانی. همچنین در این سند آمده است: توسعه اشراف اطلاعاتی از طریق: توسعه بانک‌های اطلاعاتی؛ بهره‌گیری از فضای سایبری؛ بهره‌گیری از ظرفیت مشارکت مردمی؛ توسعه تجهیزات فنی و آزمایشگاهی و مراقبت‌های الکترونیکی و الکترواپتیکی؛ گسترش شبکه منابع و مخبرین؛ ارتقاء ظرفیت افسران رابط؛ گسترش ظرفیت کنترل محموله‌های تحت نظارت. (سند راهبردی پلیس مبارزه با مواد مخدر، ۱۳۹۸). بر همین اساس و به استناد ماده ۱۰ قانون مناطق دریایی ج.ا.ا در خلیج فارس و دریای عمان (۱۳۷۲) که می‌گوید: «صلاحیت کیفری، تعقیب، رسیدگی و مجازات جرائم ارتكابی در کشتی‌های در حال عبور از دریای سرزمینی در موارد زیر در صلاحیت مراجع قضایی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد: الف - چنانچه اثرات و عواقب جرم متوجه جمهوری اسلامی ایران گردد. ب - چنانچه جرم ارتكابی محل صلح و نظم و آرامش داخلی و یا نظم عمومی دریای سرزمینی باشد. ج - چنانچه فرمانده کشتی یا نماینده دیپلماتیک یا کنسولی دولت صاحب پرچم کشتی تقاضای کمک و رسیدگی نماید. د - چنانچه رسیدگی و تعقیب برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر و روان‌گردان ضروری باشد. (سهرابی، ۱۳۹۷: ۶۷) جرم قاچاق مواد مخدر در دریا قابل پیگیری است. از آنجایی که در ساختار نیروی انتظامی معاونت دریابانی تحت فرماندهی مرزبانی ناجا ایجاد گردیده ۳۱ بند به‌عنوان شرح وظایف پایگاه‌های دریابانی قید گردیده که مهم‌ترین وظایف مرتبط با موضوع تحقیق که در وظایف معاونت اطلاعات پایگاه نیز قرار می‌گیرد عبارت‌اند از: بند ۶؛ شناسایی کامل حوزه استحفاظی از نظر نقاط حساس، حیاتی، خورهای غیرمجاز، محل‌های تخلیه و بارگیری قاچاق. بند ۹؛ برنامه‌ریزی به‌منظور اجرای طرح‌های مبارزه با قاچاق انسان، کالا، مواد مخدر، سرقت‌های دریایی و ... در حوزه استحفاظی. بند ۱۲؛ شناسایی قاچاقچیان و افرادی که در حوزه استحفاظی در زمینه قاچاق کالا، مواد مخدر، سوخت، انسان و ... فعالیت دارند و زیر نظر داشتن فعالیت‌ها و

رفت و آمدهای آنها توسط نیروهای مورد اطمینان. بند ۱۳؛ شناسایی شگردها و ترفندهای جدید قاچاقچیان از نظر حمل و جابجایی قاچاق، جاسازی‌ها و ... و توجیه و آموزش واحدها و نیروهای تحت امر در این زمینه. (سهرابی، ۱۳۹۷: ۷۷-۷۵). بدیهی است که اجرای وظایف فوق علاوه بر نیاز به نیروی انسانی متعهد و کارآمد، نیازمند به کارگیری شبکه وسیع جمع آوری اخبار و وسایل و تجهیزات فنی می‌باشد که در راهبردهای مرزبانی ج.ا.ا. گنجانده شده است. با توجه به مفهوم اشراف اطلاعاتی می‌توان هفت نظریه و رویکرد کلی را برای اشراف در نظر گرفت:

نظریه و رویکرد گرایشی (سیاست‌های جمع آوری)، نظریه و رویکرد عملیاتی یا روشی (روش‌ها). نظریه و رویکرد ابزاری (منابع)، نظریه و رویکرد محیطی (اهداف)، نظریه و رویکرد موضوعی (نیازمندی اطلاعاتی)، نظریه و رویکرد وظیفه‌ای. (جمشیدیان، ۱۳۸۸: ۶۵-۳۲). نظریه و رویکرد شبکه‌ای (عصاریان نژاد، شریفی زارچی، ۱۳۹۵: ۱۲).

نتیجه اینکه رویکردهای سیاستی، روشی، ابزاری، محیطی، موضوعی و وظیفه‌ای به واسطه اینکه به یک یا چند بعد از اهداف و مأموریت‌های سازمانی می‌پردازند در ایجاد اشراف اطلاعاتی از قوت و ضعف برخوردارند و قادر به پاسخگویی نیاز سازمان‌های بزرگ نمی‌باشند بلکه عمدتاً در سازمان‌های دارای ساختار کوچک مورد بهره‌برداری و استفاده قرار می‌گیرند. مناسب‌ترین و بهترین رویکرد مورد استفاده برای اشراف اطلاعاتی در سازمان نیروی انتظامی به واسطه برخورداری از ساختار سلسله مراتبی، رویکرد شبکه‌ای است. در این رویکرد کلیه بخش‌های سازمان باید در قالب یک شبکه تعریف و ضمن ایجاد بانک اطلاعاتی متمرکز، نحوه ورود اطلاعات، دسترسی‌ها و استفاده از اطلاعات موجود در شبکه مشخص و به نحو دقیق اجرایی می‌گردد. حاکمان کشورها به اطلاعات نیازمندند، زیرا اطلاعات قدرت و آنها را در برابر تهدیدات پیش رو ایمن تر می‌سازد. تبدیل مقادیر فراوان داده به آگاهی، وظیفه مدیران اطلاعاتی است (آستانا و نیرمال، ۱۳۸۸: ۳۰). با توجه به نتایج حاصله از سایر تحقیقات انجام شده در زمینه اشراف اطلاعاتی،

اصلی‌ترین وجهی که می‌تواند راهگشای این مسئله شود بهره‌گیری از مدل اشراف اطلاعاتی شبکه‌ای زکمن و تشکیل بانک اطلاعاتی در بستر فناوری‌های پیشرفته نوین اطلاعاتی است که موجب شده کلیه کشورها در قالب دهکده جهانی مرتبط شوند که پایه این بحث، تحقیقات نجفی (۱۳۹۷) و پورمنافی (۱۳۹۶) می‌باشد که در تدوین الگوی اشراف اطلاعاتی سازمان نیروی انتظامی به الگوی شبکه‌ای اشاره و از آن بهره‌گیری کرده‌اند. نتایج حاصله از تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده مؤید نتایج تحقیقات قبلی و ضرورت ایجاد سیستم اطلاعات شبکه‌ای می‌باشد. با توجه به شرایط فعلی، نهادهای مرتبط با مدیریت و تأمین امنیت مرزهای دریایی نیازمند تشکیل سیستم شبکه‌ای هستند که بتواند به ارتقاء اشراف اطلاعاتی در کشف جرم قاچاق مواد مخدر در مرزهای دریایی کمک کند و ضروری است تا در دو سطح ملی و سازمانی در این زمینه اقدام گردد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت آمیخته (کمی و کیفی) و از نوع اکتشافی است. برای جمع‌آوری داده‌های موردنیاز از ابزار مصاحبه نیمه ساختاریافته و پرسش‌نامه استفاده شده است. بنابراین برای دستیابی به عمل‌های اصلی و تحلیل راهبردی و تعیین موضوعات اساسی و شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها از روش اسنادی و برای تکمیل و اعتبارسنجی یافته‌ها از روش پیمایشی - خبرگی استفاده به عمل آمده است. برای جمع‌آوری اطلاعات میدانی موردنیاز و اخذ نظرات نخبگان اشراف اطلاعاتی در حوزه‌های اطلاعاتی، امنیتی، انتظامی و نظامی از ابزار پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. جامعه آماری تحقیق در مرحله کمی، حجم جامعه تعداد ۳۰ نفر بودند که بر اساس جدول مورگان حجم نمونه ۲۸ نفر می‌شد لیکن با توجه به محدودیت حجم آماری و با در نظر گرفتن ملاحظات پژوهشی به صورت تمام شمار انتخاب شدند و در مرحله کیفی نیز تعداد ۱۵ نفر تا رسیدن به اشباع نظری به عنوان مشارکت‌کنندگان تحقیق همکاری نمودند. همچنین جامعه آماری از بین خبرگان و متخصصین حوزه پلیس اطلاعات و امنیت،

مبارزه با مواد مخدر و معاونت دریابانی فرماندهی مرزبانی ناجا، اعضای ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری و اساتید دانشگاهی مرتبط با حوزه مبارزه با قاچاق مواد مخدر که دارای ۵ سال سابقه اجرایی و بیشتر و مرتبط با موضوع تحقیق بودند و مدرک تحصیلی آن‌ها فوق‌لیسانس، دکتری و یا دانشجوی دکتری بود به‌عنوان جامعه آماری انتخاب گردیدند. روایی پرسشنامه از طریق اخذ نظرات خبرگان به‌صورت صوری و پایایی آن از طریق بازبینی مجدد شاخص‌ها و مؤلفه‌های استخراج‌شده از داده‌های باز توسط خبرگان سنجیده شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از مدل سوات نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای موضوع پژوهش استخراج گردید نهایتاً ضریب بار عاملی هریک از گویه‌ها مشخص و نتایج حاصله، حاکی از آن است که ضریب هریک از گویه‌ها در چهار عامل نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها بیش از ۴ گردید و کلیه گویه‌های به‌دست آمده مورد تأیید قرار گرفت.

بحث و یافته‌ها

ابتدا به‌منظور شناسایی اولویت‌ها و چالش‌های اطلاعاتی باید چهار عامل قوت، ضعف، فرصت و تهدید شناسایی شوند. برای این منظور، استفاده از پرسشنامه و به دنبال آن مصاحبه بهترین روش کاربردی است که محقق با توسل به آن‌ها و براساس اسناد و مدارک موجود و به‌صورت تحقیقات کتابخانه‌ای عوامل موصوف را شناسایی نمود که نتایج آن به شرح جداول ذیل می‌باشد. همچنین با استفاده از آزمون کومو و بارتلت گویه‌های قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها موردسنجش قرار گرفته و برای بررسی دقیق‌تر میزان واریمکس آن‌ها مشخص گردید. سپس به‌منظور مشخص شدن میزان نقش هر یک از گویه‌ها جدول بررسی بار عاملی تنظیم گردید.

جدول شماره ۱. بار عاملی نقاط قوت و ضعف

بار عاملی	ضعف‌ها	بار عاملی	قوت‌ها
۰/۸۵۶	نامتناسب بودن ساختار سازمانی با اشراف اطلاعاتی موجود در رده‌های استانی	۰/۸۷۸	وجود نیروی انسانی آموزش دیده، متدین، متعهد، بانگیزه و مجرب در سازمان
۰/۸۴۹	ناکافی بودن تجهیزات فنی لازم برای رصد هوایی با دوربین فیلم‌برداری با زوم بالا	۰/۸۸۶	وجود بانک‌های اطلاعاتی، شبکه منابع و مخبرین، سامانه‌های اطلاعاتی و غیره
۰/۸۴۲	آشنایی ناکافی کارکنان سازمان‌های دریایی در رابطه با ماموریت پلیس	۰/۸۷۵	پیوند ناجا با دولت و برخورداری از بودجه و امکانات دولتی
۰/۸۴۰	برآورد ناصحیح از توانمندی‌های قاچاقچیان مواد مخدر (سوخت، امکانات، ایستگاه‌های استراحت، نفرات کمکی و..)	۰/۸۷۱	وجود بسترهای فناورانه پیشرفته برای اشراف اطلاعاتی اعم از سیستم ارتباط مخابراتی و...
۰/۸۴۰	وجود نقاط ضعف محدود دریایی در کسب اخبار و اطلاعات و انجام عملیات دریایی علیه قاچاقچیان	۰/۸۵۵	توانمندی اطلاعاتی ناجا در سرچشمه‌های شکل‌گیری قاچاق مواد مخدر
۰/۸۳۶	سیستم جامع اطلاعاتی ناکافی در سازمان و لینک نبودن سامانه تعقیب مجرمین در سامانه‌های اطلاعاتی	۰/۸۵۰	عزم فرمانده ناجا و مسئولین کشوری برای مبارزه با مواد مخدر
۰/۸۲۶	کمبود پیوستگی اطلاعات در ماموریت‌های خشکی، دریا و انجام عملیات و اقدام اطلاعاتی کور	۰/۸۳۶	وجود قوانین و دستورالعمل‌های مناسب در سازمان برای توسعه اشراف اطلاعاتی
۰/۷۹۴	ناکافی بودن آموزش کارکنان حوزه دریایی در هدایت منابع انسانی برای جمع‌آوری اخبار و اطلاعات از مرز دریایی	۰/۷۸۴	گستره جغرافیایی سازمان نیروی انتظامی در ساحل و دریا
۰/۷۸۸	وجود منابع انسانی ضعیف و غیرمتخصص و کم تجربه در دریا در بدنه سازمان	۰/۷۵۵	گسترده‌گی پلیس اطلاعات و امنیت در پلیس‌های تخصصی
۰/۷۸۰	عدم شفافیت قوانین و مقررات مربوط به کنترل مدارک و تردد کارکنان شناورهای مختلف در دریا	۰/۶۷۵	سهولت دسترسی به منابع انسانی متخصص برون‌سازمانی در جهت توسعه اشراف اطلاعاتی
۰/۷۷۳	بروز نبودن راهبرد مقابله با قاچاق مواد مخدر در دریا	۰/۵۵۸	وجود ساختار پلیس اطلاعات، مواد مخدر و دریابانی مستقل در ناجا
۰/۷۶۵	فقدان مشوق‌های لازم برای گرایش کارکنان به سوی مشاغل صافی و عملیاتی	۰/۵۲۴	وجود دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های مرتبط با اشراف اطلاعاتی
۰/۶۲۳	وجود معاونت دریابانی ناجا به‌عنوان تنها نیروی کنترل‌کننده		

مرزهای دریایی	
۰/۵۴۷	فقدان اطلس جغرافیایی فرایند «تولید، انتقال و مصرف مواد مخدر» در سازمان
۰/۵۰۸	عدم اجرای مقررات حمل و نقل در مرزهای دریایی

در بررسی ضریب بار عاملی نقاط قوت مشخص می‌شود گویه "وجود نیروی انسانی آموزش دیده، متدین، متعهد، با انگیزه و مجرب در سازمان" با ضریب ۰/۸۷۸ در رتبه اول، گویه "وجود بانک‌های اطلاعاتی، شبکه منابع و مخبرین، سامانه‌های اطلاعاتی و غیره" با ضریب ۰/۸۸۶ در رتبه دوم و گویه "پیوند ناجا با دولت و برخورداری از بودجه و امکانات دولتی" با ضریب بار عاملی ۰/۸۷۵ در رتبه سوم قرار دارد. در بررسی ضریب بار عاملی نقاط ضعف مشخص می‌شود گویه "نامتناسب بودن ساختار سازمانی با اشراف اطلاعاتی موجود در رده‌های استانی" با ضریب ۰/۸۵۶ در رتبه اول، گویه "ناکافی بودن تجهیزات فنی لازم برای رصد هوایی با دوربین فیلم‌برداری با زوم بالا" با ضریب ۰/۸۴۹ در رتبه دوم و گویه "آشنایی ناکافی کارکنان سازمان‌های دریایی در رابطه با ماموریت پلیس" با ضریب بار عاملی ۰/۸۴۲ در رتبه سوم قرار دارد.

جدول شماره ۲. بار عاملی فرصت‌ها و تهدیدها

فرصت‌ها	بار عاملی	تهدیدها	بار عاملی
پشتوانه فکری و حمایت مقام معظم رهبری از اشراف اطلاعاتی و مبارزه با مواد مخدر	۰/۸۷۴	وجود بازار مصرف مواد مخدر در جامعه و افزایش انگیزه قاچاقچیان مواد مخدر در جامعه به واسطه بهره‌گیری از فضای مجازی، پوشش مردمی به واسطه فقر موجود در جامعه و مبادی رسمی ورود کالا و اختلال در روند کشف	۰/۸۱۴
امکان بهره‌گیری از پهپادها، بالگردها و بال ثابت برای کنترل دریا	۰/۸۲۰	حمایت فنی و مالی و اطلاعاتی کشورهای منطقه از قاچاقچیان مواد مخدر به واسطه تأمین منافع مادی و اهداف سیاسی آنان و تجربه بالا و هوشمندی قاچاقچیان مواد مخدر	۰/۸۰۲
همکاری نهادها و سازمان‌های امنیتی نظامی و	۰/۸۰۱	یکپارچه نبودن سیستم‌های موجود اطلاعات سازمان‌های دریایی	۰/۷۸۴

	در کشور	قضایی با ناجا در زمینه اشراف اطلاعاتی مرز دریایی
۰/۷۴۸	گسترده‌گی مرز دریایی و عدم امکان گشت زنی و پایش مداوم آن از نظر هزینه و تجهیزات	۰/۷۹۷ امکان بهره‌گیری از مهندسی معکوس فضای مجازی و نفوذ در باندهای قاچاق مواد مخدر.
۰/۷۱۹	محدودیت قوانین موجود در دریا برای نیروهای عمل‌کننده در عرصه مبارزه با مواد مخدر	۰/۷۷۲ وجود بانک‌های اطلاعاتی سازمان‌ها و نهادهای برون‌سازمانی اعم از دریایی و غیره.
۰/۶۵۸	سیاست دوگانه برخی حکومت‌ها و نبود تعامل در بین کشورهای منطقه در زمینه مقابله با مواد مخدر و کسب درآمدهای هنگفت از این راه و تأمین منابع مالی تروریسم بین‌الملل	۰/۶۴۳ وجود قوانین و مقررات موجود در زمینه اشراف اطلاعاتی و مبارزه با مواد مخدر در کشور.
۰/۶۲۹	کمبود نیروی متخصص و کارآمد در سازمان‌های دریایی به‌منظور کاربردی کردن اطلاعات	۰/۵۹۴ نظر مثبت مردم در همکاری با پلیس و مشارکت گسترده مردمی.
۰/۶۱۷	وجود خلأ امنیتی در دریا به‌واسطه حضور سایر نیروهای نظامی	۰/۵۵۸ علاقه‌مندی سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای برای ایجاد بانک اطلاعاتی مجرمین قاچاق مواد مخدر.
۰/۶۰۸	عدم آشنایی مقامات قضایی و سازمان بندرها با مواد مخدر صنعتی خصوصاً پیش‌سازها و همکاری ناکافی و هماهنگی آن‌ها با پلیس برای بازدید و ردگیری نمونه‌های اطلاعاتی و بارهایی که وارد کشور می‌شود	۰/۵۲۶ وجود سازمان‌های مردم‌نهاد برای مقابله با مواد مخدر و اعتیاد و شناسایی مصرف‌کنندگان مواد مخدر و ...
۰/۵۸۷	آلودگی شدید محیط و فضای کار مبارزه با قاچاق در دریا	۰/۵۱۸ اختصاص بندهایی از قانون نیروی انتظامی به موضوع اشراف اطلاعاتی و مقابله با قاچاق مواد مخدر.
۰/۵۷۳	رسوخ منافع ناشی از قاچاق مواد مخدر در مذهب اهل سنت و مانع شدن از مخالفت علمای اهل سنت با پدیده قاچاق	۰/۵۰۸ تأکید و تأیید مسئولین کشور بر نقش قانونی ناجا به‌عنوان اصلی‌ترین واحد مبارزه با مواد مخدر.
۰/۴۷۵	کم توجهی در مبارزه با قاچاق مواد مخدر در کشور	۰/۴۹۸ عدم وجود محل مناسب برای نگهداری طولانی‌مدت شناور حامل قاچاق مواد مخدر در دریا و ضرورت حضور آن‌ها.
۰/۴۶۹	دسترسی گسترده مردم به فناوری‌های اطلاعاتی پیشرفته	۰/۴۵۸ استفاده از توان مالی کشور قطر در زمینه تجهیز دریایی کشور و ناجا.
۰/۴۵۳	ترس و واهمه عمومی از همکاری با رده‌های اطلاعاتی	۰/۴۱۶ فعالیت ستاد مبارزه با قاچاق مواد مخدر تحت

در بررسی ضریب بار عاملی فرصت‌ها مشخص می‌شود گویه "پشتوانه فکری و حمایت مقام معظم رهبری از اشراف اطلاعاتی و مبارزه با موادمخدر" با ضریب ۰/۸۷۴ در رتبه اول، گویه "امکان بهره‌گیری از پهپادها، بالگردها و بال ثابت برای کنترل دریا" با ضریب ۰/۸۲۰ در رتبه دوم و گویه "همکاری نهادها و سازمان‌های امنیتی نظامی و قضایی با ناجا در زمینه اشراف اطلاعاتی مرز دریایی" با ضریب بار عاملی ۰/۸۰۱ در رتبه سوم قرار دارد. در بررسی ضریب بار عاملی تهدیدها مشخص می‌شود گویه "وجود بازار مصرف مواد مخدر در جامعه و افزایش انگیزه قاچاقچیان مواد مخدر در جامعه به واسطه بهره‌گیری از فضای مجازی، پوشش مردمی به واسطه فقر موجود در جامعه و مبادی رسمی ورود کالا و اختلال در روند کشف" با ضریب ۰/۸۱۴ در رتبه اول، گویه "حمایت فنی و مالی و اطلاعاتی کشورهای منطقه از قاچاقچیان مواد مخدر به واسطه تأمین منافع مادی و اهداف سیاسی آنان و تجربه بالا و هوشمندی قاچاقچیان مواد مخدر" با ضریب ۰/۸۰۲ در رتبه دوم و گویه "یکپارچه نبودن سیستم‌های موجود اطلاعات سازمان‌های دریایی در کشور" با ضریب بار عاملی ۰/۷۸۴ در رتبه سوم قرار دارد.

جدول شماره ۶. تأثیر قوت‌ها بر فرصت‌ها

مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده		T آزمون	سطح معناداری
	خطای معیار	بتا	خطای معیار	بتا		
1	ثابت	۳۱/۵۱۹	۱۴/۲۷۵		۲/۲۰۸	۰/۰۴۶
	قوت‌ها	۰/۴۷۵	۰/۲۹۸	۰/۴۰۵	۱/۵۹۷	۰/۰۳۴

الف: متغیر وابسته: فرصت‌ها

با توجه به مقدار آزمون t که $۲/۲۰$ و سطح معناداری که $۰/۰۴۶$ می‌باشد می‌توان با اطمینان ۹۵ درصد بیان کرد نقاط قوت بر فرصت‌ها تأثیر گذار است که میزان این تأثیر گذاری با توجه به بتای استاندارد شده $۰/۴۰۵$ می‌باشد.

جدول شماره ۷. تأثیر قوت‌ها بر تهدیدها

مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده		T آزمون	سطح معناداری
	خطای		بتا			
	بتا	معیار	بتا	معیار		
1	ثابت	۳۳/۴۰۸	۲۲/۷۱۲		۱/۴۷۱	۰/۰۴۶
	قوت‌ها	۰/۴۰۹	۰/۴۷۳	۰/۲۳۳	۰/۸۶۴	۰/۰۴۰

الف: متغیر وابسته: تهدیدها

با توجه به مقدار آزمون t که $۱/۴۷$ و سطح معناداری که $۰/۰۴۶$ می‌باشد می‌توان با اطمینان ۹۵ درصد بیان کرد نقاط قوت بر تهدیدها تأثیر گذار است که میزان این تأثیر گذاری با توجه به بتای استاندارد شده $۰/۲۳۳$ می‌باشد.

جدول شماره ۸. تأثیر قوت‌ها بر ضعف‌ها

مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده		T آزمون	سطح معناداری
	خطای		بتا			
	بتا	معیار	بتا	معیار		
1	ثابت	۳۸/۹۹۹	۱۸/۸۷۵		۲/۰۶۶	۰/۰۴۹
	فرصت‌ها	۰/۴۰۵	۰/۳۹۳	۰/۲۷۵	۱/۰۳۰	۰/۰۲۲

الف: متغیر وابسته: ضعف‌ها

با توجه به مقدار آزمون t که $۲/۰۶$ و سطح معناداری که $۰/۰۴۹$ می‌باشد می‌توان با اطمینان ۹۵ درصد بیان کرد نقاط قوت بر ضعف‌ها تأثیر گذار است که میزان این تأثیر گذاری با توجه به بتای استاندارد شده $۰/۲۷۵$ می‌باشد.

جدول شماره ۹. تأثیر فرصت‌ها بر تهدیدها

مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده	T آزمون	سطح معنادار
	خطای معیار	بتا			
1	ثابت	۷/۹۰۱	۱۴/۹۴۵	۰/۵۲۹	۰/۰۴۰
	فرصت‌ها	۱/۱۲۲	۰/۲۷۴	۰/۷۵۰	۴/۰۹۳

الف: متغیر وابسته: تهدیدها

با توجه به مقدار آزمون t که ۰/۵۲۹ و سطح معناداری که ۰/۰۴۰ می‌باشد می‌توان با اطمینان ۹۵ درصد بیان کرد فرصت‌ها بر تهدیدها تأثیر گذار است که میزان این تأثیر گذاری با توجه به بتای استاندارد شده ۰/۷۵۰ می‌باشد.

نتیجه‌گیری

با توجه به مطالب مستخرج از جداول فوق‌الشاره (۶-۱) قوت‌ها بر سایر عوامل اعم از: فرصت‌ها، تهدیدات و ضعف‌ها و فرصت‌ها بر تهدیدات تأثیر گذار هستند. بر همین اساس دو دسته اولویت و دو دسته چالش اطلاعاتی در کشف جرم قاچاق مواد مخدر از مرزهای دریایی قابل شناسایی و استخراج می‌باشد که به ترتیب عبارتند از:

دسته اول اولویت‌ها با استفاده از قوت‌های سازمان این است که: در حال حاضر پلیس اطلاعات و امنیت ناجا می‌تواند با تکیه بر گویه‌هایی همچون نیروی انسانی آموزش دیده و متخصص و متعهد و با بهره‌گیری از بانک‌های اطلاعاتی موجود و با تکیه بر پیوند ساختاری خود به بدنه دولت در مسیر مقابله با قاچاق مواد مخدر گام بردارد چرا که بر اساس نظر خبرگان دستورالعمل‌ها و قوانین موجود پاسخ‌گوی نیاز اطلاعاتی سازمان در اجرای مأموریت مقابله با قاچاق مواد مخدر هستند و عزم و اراده فرماندهی ناجا نیز می‌تواند به توسعه و تسهیل این مسیر کمک شایانی نماید. وجود مداوم نیروهای آموزش دیده و جوان

در سازمان برای تداوم اشراف اطلاعاتی در سازمان و موفقیت‌های دائمی در مسیر مقابله با قاچاق مواد مخدر در دریا از مهم‌ترین دستاوردهای توجه به این موضوع می‌باشد.

دسته دوم اولویت‌های اطلاعاتی ناجا در مقابله با قاچاق مواد مخدر در دریا بهره‌گیری از فرصت‌هایی است که در محیط خارجی سازمان وجود دارد. چرا که بر مبنای پشتوانه فکری و حمایت مقام معظم رهبری از اشراف اطلاعاتی، کلیه سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با این موضوع می‌توانند نیروی انتظامی را در راستای تحقق این امر یاری کنند. گسترده‌گی دریا و افزایش جرم قاچاق در سال‌های اخیر نیازمند بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته نوین است که سازمان‌هایی همچون سپاه پاسداران و ارتش به واسطه حضور قدرتمند خود با استفاده از فناوری‌های پیشرفته از قبیل ناو و تجهیزات پرنده می‌توانند به نیروی انتظامی در جهت حضور در عمق مرزهای دریایی کمک کنند. بنابراین نیروی انتظامی می‌تواند با بهره‌گیری اطلاعاتی لازم از امکانات آن‌ها در مسیر مقابله با قاچاق مواد مخدر در دریا گام‌های بلندتری بردارد. هم‌چنین با جلب همکاری نیروهای مردمی و افزایش سطح همکاری‌های منطقه‌ای با کشورهای همسایه در مرزهای دریایی میزان موفقیت اطلاعاتی خود را در این مأموریت افزایش دهد.

همچنین با توجه به جداول ۱ و ۲ گویه‌های حائز اهمیت در ضعف‌ها و تهدیدها، چالش‌های اطلاعاتی ناجا در مقابله با قاچاق مواد مخدر در دریا شناسایی می‌شوند که می‌توان گفت:

دسته اول چالش‌های مرتبط با ضعف‌ها عبارت است از ساختار سازمانی نامتناسب برای حضور در عرصه‌های مأموریت‌های اطلاعاتی ناجا؛ چرا که در حال حاضر دستگاه‌های اطلاعاتی برای دستیابی به اطلاعات مورد نیاز و رسیدن به جایگاه مطلوب سازمانی که همان اشراف اطلاعاتی و در نهایت اقتدار اطلاعاتی می‌باشد نیازمند ساختاری متناسب با شرایط روز و فناوری‌های پیشرفته می‌باشند. در سازمان‌های اطلاعاتی موفق عواملی همچون نیروی انسانی متخصص، تجهیزات پیشرفته نوین و قوانین و مقررات شفاف و تسهیل‌کننده

موفقیت سازمانی که موجب تقویت انگیزه کارکنان نیز بشود، از مهمترین و مؤثرترین عوامل در زمینه تقویت اشراف اطلاعاتی سازمان محسوب می‌شوند که در سایر پژوهش‌های انجام شده نیز مورد تأیید قرار گرفته‌اند.

دسته دوم چالش‌های اطلاعاتی ناجا در مقابله با قاچاق مواد مخدر از دریا در حوزه تهدیدات به موضوع گرایش عمومی و فرهنگ جامعه ارتباط دارد چرا که بخش اعظم فرهنگ جامعه ایران به باورها و اعتقادات برگرفته از دین و مذهب مرتبط است و متأسفانه در این فرهنگ قاچاق مواد مخدر و سوء مصرف آن به صورت قطعی ملاحظات خاص شرعی ندارد. بر همین اساس گرایش به انجام معاملات قاچاق و همکاری با قاچاقچیان برای کسب درآمد روز افزون آن رو به افزایش است و شرایط اقتصادی جامعه نیز به نحوی است که مشوق گرایش مردم به این سمت و سو می‌باشد.

بی‌شک بهره‌برداری از این اولویت‌ها و چالش‌ها در صورتی میسر خواهد بود که اطلاعات موجود در قالب یک شبکه اطلاعاتی در تار و پود سازمان جاری و ساری باشد. در صورت ایجاد شبکه اطلاعات در کشور امکان مقابله لازم با قاچاق مواد مخدر در مرزهای دریایی فراهم خواهد شد. از همین رو می‌توان گفت نتایج تحقیق با نتایج سایر تحقیقات قبلی مورد اشاره در پیشینه که مؤثرترین راه ایجاد اشراف اطلاعاتی را ایجاد سیستم شبکه‌ای تبیین نموده بودند همخوانی داشته و از این طریق می‌توان به اشراف اطلاعاتی کامل در زمینه کشف قاچاق مواد مخدر در مرزهای دریایی نایل گردید.

پیشنهادها

❖ شناسایی نیروهای متخصص سازمان با توجه به کمبود آن‌ها، به‌منظور به‌کارگیری صحیح و دقیق آن‌ها در جغرافیای مناسب و متناسب با تهدیدات محیطی،

- ❖ آموزش نیروی انسانی موجود بر مبنای شایسته‌پروری به منظور جایگزین کردن نیروهای قدیمی غیرمتخصص و افزایش کارایی و بهره‌وری کارکنان در مقابله با جرائم دریایی و پیشبرد اهداف سازمان.
- ❖ تشکیل مرکز فرماندهی و کنترل دریایی با مدیریت پلیس به عنوان اصلی‌ترین سازمان برای تأمین امنیت عمومی و داخلی کشور و جلوگیری از تشتت و پراکندگی اجرای وظایف و مأموریت‌ها در بین سازمان‌ها و نهادهای دریایی.
- ❖ بازنگری ساختار سیستم اطلاعاتی پلیس متناسب با نیاز سازمان و تهدیدات محیطی در مرزهای دریایی، با توجه به گستردگی دریا و بهره‌برداری قاچاقچیان از محیط بدون توجه به جمعیت حوزه استحفاظی.
- ❖ تغییر فرهنگ جامعه از طریق تشکیل جلسات با مبلغین مذهبی ذی‌نفوذ در جامعه در زمینه قاچاق و سوء مصرف مواد مخدر.

تشکر و قدردانی

بنا به اظهار نویسنده مسئول، این مقاله که مستخرج از رساله دکتری است، حامی مالی نداشته است.

منابع

- ۱) ادواردز، جک (۱۳۹۲) طراحی جامع راهنمای عمل، ترجمه سید محمد اعرابی و داود ایزدی، چاپ دوم، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- ۲) آستانا، ان سی و نیرمال، آنجالی (۱۳۹۴)، مدیریت اطلاعات و امنیت، ترجمه معاونت پژوهش دانشکده امام باقر (علیه‌السلام)، چاپ دوم، تهران: دانشکده امام باقر (علیه‌السلام).
- ۳) استونر، جیمز ای اف؛ ادوارد فری من، آر؛ گیلبرت، دانیل آر (۱۳۹۳) مدیریت، ج ۱، چاپ هفتم، ترجمه پارسایان، علی و اعرابی، سید محمد، تهران: ناشر دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- ۴) آقا بخشی، علی و افشاری راد، مینو. (۱۳۷۹) فرهنگ علوم سیاسی، تهران: چاپار.

- ۵) بی‌نام (۱۳۸۹) مجموعه مقالات همایش اشراف اطلاعاتی، دانشگاه جامع امام حسین علیه السلام، دانشکده و پژوهشکده اطلاعات و امنیت.
- ۶) پورمنافی، ابوالفضل (۱۳۹۶) طراحی الگوی راهبردی اشراف اطلاعاتی ناجا، رساله دکتری، دانشکده امنیت، دانشگاه عالی دفاع ملی.
- ۷) توکلی، سعید (۱۳۸۹) اشراف اطلاعات نظامی، مجموعه مقالات همایش اطلاعاتی، چاپ اول، تهران: دانشگاه امام حسین (علیه السلام).
- ۸) جمشیدیان، هادی (۱۳۸۸) اشراف اطلاعاتی جلد اول، تهران: انتشارات پلیس امنیت عمومی ناجا.
- ۹) جمشیدیان، هادی (۱۳۸۸) اشراف اطلاعاتی جلد اول، تهران: انتشارات پلیس امنیت عمومی ناجا.
- ۱۰) جمشیدیان، هادی (۱۳۸۹) اشراف اطلاعاتی، تهران: انتشارات دانشکده و پژوهشکده اطلاعات و امنیت دانشگاه امام حسین.
- ۱۱) حسوند، غلامرضا (۱۳۹۳) عوامل جغرافیایی مؤثر بر ورود موادمخدر در استان هرمزگان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده فرماندهی و ستاد، دانشگاه علوم انتظامی امین.
- ۱۲) دکترین نیروهای مسلح (۱۳۸۹) مؤسسه تحقیقاتی صنایع دفاعی، تهران: وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ج ۱۱.
- ۱۳) راشدنیا، اکبر (۱۳۹۲) بررسی عوامل مؤثر بر مبارزه با قاچاق سوخت در یگان‌های دریابانی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم انتظامی امین.
- ۱۴) سهرابی، محمد (۱۳۹۷) مدیریت مرز و مرزبانی با رویکرد حقوقی، تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین.
- ۱۵) شاو، مالکم ان. (۱۳۹۴) حقوق بین‌الملل دریاها با نگاهی به مسائل ایران، ترجمه ابراهیم گل، علیرضا و خسروشاهی، حسن، تهران: انتشارات خرسندی.
- ۱۶) شهبابی، سیف‌الرضا (۱۳۸۶) دیدگاه‌های شورای همکاری خلیج فارس، تهران: ناشر اطلاعات.

- ۱۷) شولسکی، ابرام (۱۳۹۲) نبرد بی صدا درک دنیای اطلاعات، ترجمه معاونت پژوهشی دانشکده امام باقر علیه السلام.
- ۱۸) عصاریان‌نژاد، حسین، شریفی زارچی، احمدعلی (۱۳۹۵) نقش و جایگاه مدل شبکه ای در اشراف ملی اطلاعات، فصلنامه علمی امنیت ملی، دوره ۶، شماره ۲۰، صص ۳۳-۹.
- ۱۹) غنّجی، علی (۱۳۸۶) ژئوپولیتیک مواد مخدر، تهران: معاونت آموزش ناجا.
- ۲۰) قانون تمرکز اطلاعات مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام ۱۳۶۸.
- ۲۱) قانون مبارزه با مواد مخدر، مصوب ۱۳۸۹/۰۵/۰۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- ۲۲) قانون ناجا، مجلس شورای اسلامی - تاریخ تصویب: ۲۷/۰۴/۱۳۷۴ تاریخ تأیید: ۲۶/۰۶/۱۳۷۴ شماره ثبت روزنامه رسمی: ۱۴۷۴۱ تاریخ انتشار: ۲۰/۰۷/۱۳۷۴.
- ۲۳) قدرت‌آبادی، محمدحسین (۱۳۸۹) مجموعه مقالات همایش تخصصی پلیس، اشراف اطلاعاتی و جرم، ج ۱ و ۲، تهران: نشر حدیث کوثر.
- ۲۴) کارشناسان پلیس مبارزه با مواد مخدر ناجا (۱۳۹۷) دانشنامه تخصصی مواد مخدر ج ۱، تهران: چاپ شرکت راه فردا.
- ۲۵) کتاب سال ستاد مبارزه با مواد مخدر (۱۳۹۵) ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری.
- ۲۶) میرمحمدی، سیدمحمد؛ نژدفر، متان سادات؛ ایزدخواه، محمد مهدی (۱۳۹۵)، بخش بندی فروشگاه های زنجیره ای بر مبنای مزایای مورد انتظار مشتریان، فصلنامه پژوهش های مدیریت راهبردی، دوره ۲۲، شماره ۶۱، صص ۲۸-۹.
- ۲۷) نجفی، مرتضی و جهانتاب، محمد. (۱۳۹۸) الگوی راهبردی اشراف اطلاعاتی ناجا، تهران: مرکز مطالعات راهبردی ناجا.

28) Darroch. Stephen Francis. (2012) Intelligence-Led Policing in New Zealand. Thesis, School of Criminology and Criminal Justice, Faculty of Arts, Griffith University.

29) Giese, M. (1994) Taking the Scenic Route: The Internet as a Precursor to the Information Superhighway, Unpublished Manuscript, pp. 15-19.

30) Gultekin, Kubra (2014). Knowledge Management and Law Enforcement: An Examination of Knowledge Management Strategies of the Police Information System (POLNET) in the

Turkish National Police, Dissertation Prepared for the Degree of
Doctor of Philosophy, University of North Texas.